

Johdatus logiikkaan II

Harjoitus 2

1. Olkoon $M = (\mathbb{N}, R_0^M, P_0^M, c_0^M)$, missä R_0^M on niiden $(a, b) \in \mathbb{N}^2$ joukko joilla a jakaa b :n (eli löytyy luonnollinen luku c jolla $ca = b$), P_0^M on alkulukujen joukko ja $c_0^M = 5$. Onko kaava $P_0(x_0) \vee (\neg R_0(c_0, x_1) \wedge R_0(x_0, x_1))$ totta mallissa M tulkintafunktiolla s kun

- (a) $s(x_0) = s(x_1) = 4$,
- (b) $s(x_0) = 3$ ja $s(x_1) = 10$,
- (c) $s(x_0) = 4$ ja $s(x_1) = 8$.

2. Olkoon M kuten tehtävässä 1. Näytä, että kaava

$$\neg(\neg x_1 = c_0 \rightarrow \neg R_0(c_0, x_1)) \rightarrow \neg P_0(x_1)$$

on totta mallissa M kaikilla tulkintafunktioilla. Vihje: Tee vastaoletus ja tutki mitä tämä kertoo luvusta $s(x_1)$.

3. Olkoon M kuten tehtävässä 1 ja s mallin M tulkintafunktio, jolla $s(x_i) = i+2$. Mitä ovat funktiot

- (a) $s(3/x_1)$,
- (b) $s(5/x_0)(2/x_2)$,
- (c) $s(5/x_0)(3/x_2)(4/x_0)$?

4. Olkoon M kuten tehtävässä 1 ja s mielivaltainen mallin M tulkintafunktio. Etsi $a \in \mathbb{N}$, jolla $M \models_{s(a/x_0)} \neg P_0(x_0) \wedge (R_0(c_0, x_1) \leftrightarrow \neg R_0(x_1, x_0))$. Vihje: huomaa, että luvun a valinta riippuu luvusta $s(x_1)$.

5. Olkoon $L = \{R_0\}$. Etsi L -kaava A jolla seuraavat ovat yhtäpitäviä kaikilla verkoilla $M = (X, R_0^M)$:

- (a) Jokaisella $a \in X$, löytyy mallin M tulkintafunktio s , jolla $M \models_s A$ ja $s(x_0) = a$,
- (b) jokaisella $a \in X$ on vähintään kaksi naapuria, missä b on a :n naapuri jos $(a, b) \in R_0^M$.

6. Olkoon $L = \{R_0\}$ ja $M = (\mathbb{N}, R_0^M)$, missä $(a, b) \in R_0^M$ jos $a = b + 1$ tai $b = a + 1$. Etsi L -kaava A , jolla kaikilla M :n tulkintafunktioilla s pätee: $M \models_s A$ jos ja vain jos $s(x_0) = 1$.